

KOTKAS

Noorte Kotkaste juhtide ajakiri

ALATI VALMIS!

TARTUS

21. VEEBRUARIL 1936

Nr. 2

Tallinna Linna
Keskraamatukogu

RIIGIVANEM KONSTANTIN PÄTS.
Noorte Kotkaste Auvanem.

Vabariigi aastapäevaks.

Nagu üksik inimene tuletab meelde oma sünni, nii pühitseb ka iga rahvas päeva, mil ta elus on aset leidnud mõni eriliselt tähtis sündmus. Sääraseks on meie vabariigi väljakuulutamise aastapäev.

Küll aga on oluline vahe üksikinimese ja kogu rahva sünnipäeva pühitsemises: kuna esimesel juhul iga korduv aastapäev tuletab meelde inimesele ta ealist kaduvust, tähendab rahva elus sama korduv aastapäev ikka suurenevat rahva riikliku organismi tugevnemist ja kindlust.

Seega annab iga korduv Vabariigi aastapäev juhuse kõnelda noortele mitte ainult patriotismi vajadusest, valmidusest olla alati valmis teenima isamaad, vaid ka suurest usust vabaduse ja omariikluse püsivusse läinud raskete aegade kogemuste alusel.

Isamaaarmastuse ja omariikluse hindamise mõistete areng nõuab noorte juhtidelt alalist tähelepanu, et kasvav põlv saaks lahutamatult seotud oma rahva saatusega mitte üksnes häil päevil, vaid ka kõigis raskustes, mis elu peale paneb.

Vaja on, et see kasvatustöö ei lõpeks kooliga, vaid kestaks tõusvas intensiivsuses läbi kogu noorea vastavate patriootiliste koondiste hoolet.

Selles mõttes tuleb tervitada eriti seda meie noorkotkaste juhtide üldist äratundmist, et meie ligemate aastate eriliseks ülesandeks on hoida oma organisatsiooniga koos ka neid, kes on lõpetanud kooli.

Veel rohkem — ei oleks sugugi halb, kui meie saaksime tõmata oma kõrgeaatelisse liikumisse ka neid noori, kes oma koolipõlvel ei olegi läbi teinud kogu noorkotka treeningut. Kuid see on juba küsimus omaette, mis nõuab pikemat kaalutlemist mitte põhimõttes, vaid osas, kuidas ja mil viisil oleks neid võimalik paigutada meie koondatud noorkotkaste ridadesse.

A. P I I P,

Noorte Kotkaste Peavanema abi.

Noorkotklus ja meie riigikaitse kasvatamine.

A. Traksmaa.

Riigikaitse kasvatamine praegusel ajal ei ole mitte mõni kitsas sõjaväeline eriala, nagu seda kahjuks veel pahatihti arvatakse. Riigikaitse kasvatamine ei ole ainult püssilaskmine, rividrill või taktikalised harjutused, nagu neid nähakse sõjaväes. Riigikaitse kasvatamine ei ole kaugeltki ainult sõjaline õppus, kuigi viimane selle töö lõpujärgus omab suurt tähtsust.

Riigikaitse on rahva alaline valmisolek kaitsta oma riiklikku rippumatust ja iseseisvust kõigi abinõudega, tarbekorral relvadega. Riigikaitset kannab kogu rahva elujõud. Enne kõike aga riigikaitse on rajatud iga kodaniku moraalsele ja füüsilisele tublidusele ja ta palavale armastusele oma rahva ja kodumaa vastu, s. o. patriotismile, rahvustundele. Riigikaitse teostamine oma lõpujärgus on mehe võitlus relvaga peosteise mehe vastu, kes on samuti relvastatud. Kelle eest, mille nimel? Kas oma isikliku heaolu ja hüvangu eest suurte aineliste kasude ja tasude nimel? Ei! See võitlus asjaosalisele endale ei too kaasa muud kui määratud kannatusi, puudust, haigusi, vigastusi ning igal sammul ka surmaohtu. Riigikaitse teostamine on seega kohustus, mille täitmisel üksikisik, indiviid, võib ja peabki tarbekorral hävima, et rahvas, tervik võiks elada. Seda suurt ja vastutavat kodaniku-kohustust oma rahva ja riigi vastu suudab täita vaid see, kes oma rahvaga ja riigiga on orgaaniliselt seotud tuhandete vaimsete sidemetega. Eestlane, kelle südames ja ettekujutuses eestlus ja Eesti Vabariik ei ole mitte paljad sõnad, vaid kindel, armsakssaanud realiteet, mille külge ta on seotud elus ja surmas. Kasvatada niisuguseid eestlasi on meie ülesanne. Kasva-

Kolonel A. Traksmaa.

tada teadlikke Eesti kodanikke. Meie riigikaitse vajab eeskätt sääraseid teadlikke Eesti kodanikke. Seega noorkotkluse esimeseks ülesandeks riigikaitse seisukohalt on kohusetundelise, teadliku, ohvrimeelse Eesti kodaniku kasvatamine, kellele rahva tulevik ja heaolu on südame lähedal. Julgus, vaprus, mehisus, oma rahva ja rassi ajalooliste traditsioonide austamine kuuluvad sinna juurde endastmõistetavalt. Meie kaitseväeteenistuse aeg on praegu läbilõikes ainult 11—12 kuud. Kes vähegi on teinud tegemist kasvatuslike küsimustega, see teab, et sellise lühikese aja kestel ei ole enam võimalik tõsisemalt võetud kasvatus töö. Kaitsevägi ei suuda seega enam kasvatada teadlikku kodanikku, kui seda pole tehtud varemalt. Kaitseväeteenistus jääb järjest suuremal määral puhtsõjalise õppuse kohaks. Kodaniku moraalne ja füüsiline kasvatus ja ettevalmistus peab teostuma enne ja täienema pärast kaitseväeteenistust. Meie noorsoo organisatsioonide, eeskätt noorkotkluse koordineeritud töö peab sel alal tulevikus järjest süvenema ja arenema sihi- ja kavakindlalt. Eestis on iga kodanik teadlik võitleja oma kodumaa parema tuleviku nimel. Iga üksiku võimetest oleneb terviku edu. Seepärast riigikaitse seisukohalt on tähtis, et ei läheks kaotsi ükski eestlane, vaid et igäüks oleks teadlikult oma kohal lõpuni.

Milline koht jääb nüüd veel noorkotkaste riigikaitsealises kasvatus töös puht-sõjatehnilisele õppusele? Praegusaja sõda on tehnika. Tehnika juba sellepärast, et seal on võetud kasutamisele kõige mitmekesisemad sõjatehnilised abinõud — relvad, sõjagaas, lennukid, soomusosad, pioneeri, side ja vaatluseabinõud jne. jne. Nende abinõude tundmaõppimine juba on suur õppetöö, hoolimata tööjaotuse põhimõttest, mis meie kaitseväeski on läbi viidud. Kuid keerukad võitluseabinõud eeldavad ka keerukaid võitluse- ja tegevuse vorme ja -viise maastikul ja õhus. Selle tehnika tundmaõppimine on jällegi tükk tööd omaette. Ei ole seepärast paha, kui meie noorsugu juba enne kaitseväeteenistusse astumist õpib tundma ja kasutama lihtsamaid sõjatehnilisi abinõusid. Õpib laskma spordipüssist. Käsitsema sideabinõusid. Vaatlema ja teotsema väljal, mitmekesisel maastikul, öösi ja päeval. Lugema kaarti ja valmistama lihtsaid skeeme. Õpib teotsema ja liikuma riviis, tundma harilikke komandosõnu. Kõik see õppetöö on kasulik kodanikule mitte ainult kaitseväeteenistuses, vaid ka igapäevases elus. Ta sisendab nooresse armastust looduse vastu, arendab temas täpsust, distsipliini- ja korratunnet, enda üle valitsemist.

Mida Juku on õppinud, seda Juhan ei unusta, ütleb eesti vanasõna.

Sellel põhimõttel, eesti noorkotkad, agaralt tööle meie kodumaa parema tuleviku nimel, eesti kodu kaitsmise ja kindlustamise nimel!

Kodutütarde organisatsioonist.

S. Pruuden.

Kodutütarde organisatsioon töötab Naiskodukaitse eriorganisatsioonina, olles seadnud oma ülesandeks meie naisnoorsoo rahvusliku kasvatuse. Ta tahab koolile ja kodule olla abiks, et noori tütarlapsi enesekasvatuse teel arendada tublideks kodanikkudeks Eesti Vabariigile.

S. Pruuden,
Kodutütarde Peavanem.

Kodutütarde organisatsiooni loomise mõte kerkis esile varsti pärast seda, kui olid alustanud tegevust Noored Kotkad. Mõte luua noorte osakonda Naiskodukaitse juurde muutus Naiskodukaitse keskjuhatuses elavaks 1931. a. sügisel. Esimene koosolek selles küsimuses peeti Tallinnas 3. okt. 1931. a. Töötati välja ajutised põhimäärused, mille alusel alustati tegevust kõige esmalt Tartus. Tallinnas peetud koosolekule järgnesid kodutütarde juhtide kongressid 1933. a. veebruaris ja

novembris. Viimasel kongressil võeti lõplikul kujul vastu põhimäärused. Ühtlasi sama aasta sügisel nimetati kodutütarde peavanemaks Tartu ringkonnavanem S. Pruuden.

Järgmisel aastal asuti välja andma „Kodutütarde käsiraamatut“, milline valmis lõplikult 1935. a. veebruaris. Juunis 1934 peeti esimesed üleriiklikud õppepäevad. Samal aastal seati ametisse kolm instruktorit, kes külastasid talve jooksul kõiki ringkondi, instrueerides ja organiseerides kodutütarde rühmi.

19. märtsil 1935. a. pidas oma esimese koosoleku vanemate keskkogu. Selle koosolekuga olid alustanud tegevust kõik põhimäärustes ettenähtud organid ja Kodutütarde organisatsioon võis end lugeda väljajõudnuks loomisajajärgust, et jätkata tegevust juba kindlaks kujunenud alustel.

Ühenduses kaitseliidu üleriiklikkude pidustustega Tallinnas 19.—23. juunil 1935. a. toimusid esimesed kodutütarde suvepäevad ja lipu annetamine pidulikul koondusel „Estonia“ kontsertsaalis. Koos noorkotkastega esinesid kodutütred võimlemispidustusel Tallinnas Kadrioru staadionil.

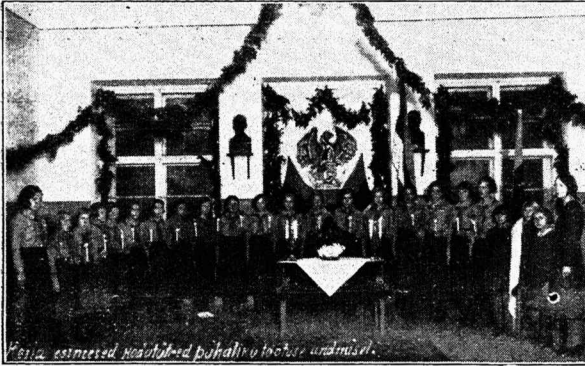
Kodutütarde organisatsiooni liikmeiks võivad olla Eesti kodakondsusest tütarlapsed 8—18 aastani. Vanuse ja edasijõudmise järgi jagunevad kodutütred kuude järku.

Organisatsiooni üksuseks on rühm, mis jaguneb salkadeks. Rühma eesotsas seisab rühmavanem, hooldaja juhina. Peale selle on igal rühmal oma juhataja, keda valivad kodutütred eneste hulgast, samuti on igal salgal juht.

Kui kodutütarde rühmad on ellu kutsetud naiskodukaitse jaoskonna juures, siis ühinevad nad kodutütarde vastavaks jaoskonnaks kodutütarde jaoskonna vane-

maga eesotsas. Jaoskonnad moodustavad ringkonna ringkonnavanema juhtimisel. Ringkonnad liituvad üleriiklikuks Kodutütardede organisatsiooniks, mille tegevust juhivad kodutütardede peavanem, vanemate kogu ja kongress.

Võib ütelda, et Kodutütardede organisatsiooni töö esimese nelja aasta kestel on seisnud peamiselt aluste rajamises ja väliste raamide loomises. Selles tegevuses on kõigepealt püütud võita kooli ja kodu usaldust, kuna kodutütardede juhid on

Kodutütardede pühaku töötuse andmisel.

Kuna Kodutütardede organisatsiooni peaesmärgiks on kasvatada noortest tütarlastest Eesti Vabariigile tublisid kodanikke, arendades neis rahvuslikku meelsust ja armastust kodu ning isamaa vastu, siis neile põhimõtetele vastavalt on kujundatud ka kodutütardede töökava ja katsed. Eriti suurt tähelepanu omistab Kodutütardede organisatsioon rahvusliku kultuuri tundmaõppimisele ja selle vaimu edasiarendamisele. Rohkesti ruumi on antud töökavades mitmesugustele praktilistele oskustele, nagu esimene abi, majapidamine, kodukorrasid ja käsitöö.

Kõikide küsimuste käsitlemine ja oskuste omandamine toimub töökoondustel, milliseid korraldatakse nii sageli, nagu aeg seda kuskil lubab, keskmiselt vältusega 1 tund 30 min. Kogu töökava läbivõtmise toimub kümne aasta vältel. Koondustel töö vaheldub mängu ja lauluga, et säilitada rõõmsat meelt ja elujaatavat maailmavaadet, mida vajab iga rahvas, et püüda elujõulisena.

veendunud selles, et asutatud noorte organisatsioon ainult siis on suuteline oma ülesannet täitma, kui ta töötab koos kahe tähtsama kasvatusteguriga — kodu ja kooliga.

Suureks toeks on olnud kodutütardede Naiskodukaitse, kelle abi tõttu ongi teostunud senised suurettevõtted. Ka kodutütardede kogu on lühikese aja jooksul kasvanud 10 000-liikmeliseks noortepereks just sellepärast, et ta kuulub suurde ja tunnustatud kaitseliidu perre.

Kodutütardede organisatsioon, välja jõudnud oma loomisajajärgust, tahab edaspidises töös kogu tähelepanu suunata seemisele kasvatustööle, et kujuneda väärtuslikuks teguriks, mis oleks suuteline täiendama noorte kasvatust sellega, mis otseselt ei mahu kooli õppekavasse või millest mõnikord ka kodudes tuleb puudu. Noorte kaudu tahab Kodutütardede organisatsioon kanda oma vaimu ka kõigisse kodudesse.

Rüügi aluste kindlustamisel energiliselt kaasa töötada on teadliku kodaniku kõrgeimaks kohuseks. Täites seda kohust, annavad noorte-juhid noortele ilusa eeskuju. Seepärast eelseisval rahvahäletusel ükski noorteuht ei jää passiivseks kõrvaltvaatajaks, vaid aitab kõigiti kaasa, et ka vähem-teadlikud kodanikud küsimuses selgusele jõuaksid ja 18-ndaks aastapäevaks Vabariik saaks rahvalt väärtuslikuma kingina alused uueks põhi-seaduseks.

Salga tegevusraamat.

Noortemagister Riho Lahi.

Poisid! Praegu teotseme mõnes „Tasuja“ või „Põhjaketka“ salgas. Kuid see on kindel, et aastate pärast pole meid enam seal. On hoopis uued poisid, kes praegu kuskil haukaperes kella numbreid veerivad või koguni kodus alles puuklopidest linnu ehitavad. Nad teavad siis küll, et „Tasuja“ või „Põhjaketka“ salk on vana kuulus salk. Ja neid huvitavad nüüd kindlasti küsimused: Kuidas sai „Tasuja“ või „Põhjaketka“ salk kuulsaks? Kes olid enne meid selles salgas? Mis on neist nüüd saanud? Kas neist kasvasid mehed meeste ridadesse? Kuidas korraldasid nemad oma koondusi? Kes olid nende juhid? ja nii edasi.

Küsimusi on palju, kuid vastajad on juba maad-ilma mööda laiali valgunud. Aga ometi on meil võimalus oma tulevaste sõprade uudishimu rahuldada ja need küsimused kõik ära vastata. Pealegi veel väga hästi ja lihtsalt. Kirjutame oma salga ajaloo päev-päevalt ja aasta-aastalt üles. Paneme kirja kõik, mis teeme, kuidas püüame päev-päevalt paremaks saada ja kuidas pingutame, et saada meheks meeste ridades. Selleks seame sisse salga tegevusraamatu.

Kõigepealt ostame ilusa paksu raamatu ja hakkame üles kirjutama kõike, mida salgaga teeme. Aga — kui juhtub tulevi-

kus olema salgas mõni terane poiss nagu paaskel. See uurib seda endist tegevusraamatut ja lausub järsku: „Jah! Enne meid olid salgas küll tublid poisid, aga raamatuid kõita ei osanud ükski!“ Teised muidugi imestavad: „Kust sa seda tead?“ — „Noh, vaadake ise! Ajaloo-raamat on poest ostetud ja maksis 120 senti. Hind on veel praegugi kaanenurgal näha.“

Seal süüdistatakse meid, et meie ei oska kõita, aga ometi oleme töötundides köitmist õppinud. Mõni meist köidab raamatu kas või iluköitesse, nii et võiks kas või homme köitja erikatse ära anda. Näitame siis, et tõesti ka kõita oskame. Muretseme paarkümmend poognat head joonteta kirjutuspaberit. Joonteta just sellepärast, et sinna saab ka ilusaid jooniseid teha. Pealegi on kiri joonteta paberil palju nägusam.

Üks annab kaanteks papi, teine toob pärariide jne. ja köidame paberi raamatuks nii hästi ja ilusasti, kui vähegi mõistame. Ja kui mõni poiss köitmistööd hästi tunneb, võiks köitja erikatsegi selle raamatu köitmise (katsetööks) ära teha. Kui aga salgas sääraseid mehi ei leidu, ega me sellepärast veel hädasse jää: küsime mõnelt asjatundjalt või kooli käsitööpetajalt nõu. Peaasi, et me ise raamatu valmis teeme ja et raamat igati nägus ja uhke välja tuleks.

Kui meil nüüd lõpuks raamat valmis

on, siis näeme isegi, et see on palju armsam kui poest ostetud raamat ja tuli vähemalt poole odavam kui poest ostes.

Nüüd, kus raamat valmis, kirjutame talle ka suurelt ja selgelt pealkirja, näit.:

„Viikingite“ salga tegevusraamat.

Ja hakkamegi ajalugu kirjutama. Aga seesama terane naaskel hakkab tulevikus kindlasti jälle nurisema: „Näe, uhke raamatu on nad ise osanud endile valmistada, aga ühtegi joonistajat salgas küll pole olnud.“

Noh, see ajab juba südame täis. Pooleld poisid salgas on tublid joonistajad. Aga miks siis sõber Naaskel nii arvab? Muidugi vist sellepärast, et kirjutasime lihtsa pealkirja. Oleksime pidanud pealkirja eeslehe ilustama. Teemegi seda! Joonistame sinna vähemalt noorkotka märgi ja kui on, siis ka oma salga märgi. Teeme muidugi noorkotkakohaseid ilustisi, ja kui salgas mõnel poisil veel ehtekirjast aimu on, siis palume teda, et ta raamatule pealkirja „trükkiks“.

Raamatusse jätame esialgu 2—3 tühja lehte. Sinna tuleb „pildigalerii“ ehk „kunstimuseum“. Kuid sellest räägime hiljem. Umbes neljandale või viiendale lehele paigutame hoolsustabeli. See oleks umbes järgmine:

Selline tabel annab kohe pilgu peale visates selge ülevaate salga tööst ja iga salga liikme hoolsusest. Tabelit joonistades peab kohe arvestama, et tabelisse

võiks märkida umbes aasta koonduste arvu. Seepärast on vist parem tabel joonistada kohe üle kahe lehekülje.

Tabeli täitmise peaks olema päris arusaadav, kui seda näidet veidi täpsemalt silmitseda. Võib-olla et aga see segaseks jääb, mis tähendavad iga nime järel need ristid, kriipsud ja nullid. Selgitame kohe.

Iga koonduse jaoks peab olema üks püstlahter. Kõige peale märgime tähtedega koonduse liigi: salga koonduse märgime — SK; rühma koonduse — RK; piduliku koonduse —PK; jalutuskäigu — JK jne. Selle alla märgime koonduse kuupäeva. Iga nime järel aga märgime, kas see poiss oli koondusel või mitte. Kui oli, siis teeme nime taha +, puudus mõjuva põhjusega 0; puudus põhjusega —. Alla märgime, mitu poissi koondusel oli, ja teise lahtrisse, kui palju neid puudus.

Soo! Nüüd on siis lõpuks ometi raamatu „ametlik osa“ korras ja võime hakata ajalugu kirjutama. Aga kes meist hakkaks ajalookirjutajaks? Noorkotkas on alati valmis ja tuleb meilgi välja niisugune lugu, et kõik poisid salgas teeks seda suurima heameelega. Ei vist aitagi muud, kui laseme kõigil järjekorras raamatusse kirjutada. Üks kirjutab tänasest koondusest, teine järgnevast jalutuskäigust, kolmas vastlasõidust jne.

Võib aga ka nii teha, et valime ühe kindla alalise ajalookirjutaja. Valima peame paratamatult, sest igaühel pole kirju-

Koonduse liik	SK	RK	PK		Osa võtnud	Põhjusega puudunud	Põhjusega puudunud
	20. I 36.	4. II 36.	24. II 36.				
Perekonnanimi ja nimi							
Raamat. Väino	+	+	+	j. n. e.	13	3	2
Vaher, Heino	—	+	+		16	—	1
Nõlvak, Kalev	+	○	+				
Laid, Kalju	○	○	+				
Rehtla, Jaan	+	+	+				
Linnamäe, Vahur	+	—	○				
Osa võtnud	4	3	5				
Puudunud	2	3	1				

Malevate vanemaid.

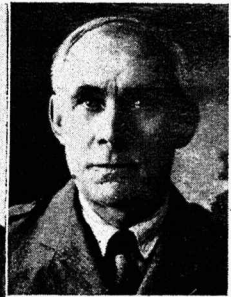
O. Suursõõt,
Harju maleva.

J. Lang,
Tartu maleva.

E. Saar,
Tartumaa maleva.

K. Greenberg,
Petseri maleva.

tamiseks (pealegi hästi kirjutamiseks) annet. Ega see raske ole, kui paari esimese koonduse või sündmuse kohta laseme kõigil poistel kirjelduse teha. Valime nende hulgast parima ja kirjutame selle tegevusraamatusse. Teise sündmuse kirjeldust valides nähtub juba kindlasti, kes sellega kõige paremini hakkama saab. Isegi nii võib teha, et paar osavamat ja gavad selle töö omavahel.

Kas nii või teisiti, peasjaks peaks ikka jääma, et kirjutaja raamatut ei määriks ja niisugust kirja ei kirjutaks, et sõber Naaskel tulevikus jälle naerma hakkaks.

Sündmuse kirjeldame aga nii: kõige peale kuupäev, selle alla pealkiri ja alles siis kirjutame, mis sündis ja mida tehti. Ei ole vist halb järgmine kirjutis:

E s m a s p ä e v, 11. n o v. 1935. a.
Salga koondus.

Korrapidajaks oli Vahur Linnamäe. Koondusest võtsid osa algajad Jaan Rehtla, Kalju Laid, Kalev Nõlvak ja pesakotkas Heino Vaher. Pesakotkas Ants Kalda puudus haiguse pärast. Uus salga liige Enn Raudlepp jäi 10 min. hiljaks. Salgapealik Väino Raamat tuli täpselt kell 13.30 ja algas koondust.

Kõige enne kirjutasime taskumärgmiku noorkotka kolmanda seaduse.

Siis seletasime, kuidas seda teha. Siis mängisime „Porise tee“ mängu jne. jne.

See on ju korralik kirjutis. On üles märgitud kõik, mis tehti, kes olid koondusel, millal koondus algas jne. Aga meie sõber Naaskel raputaks kindlasti pead: „Kuiv kui puru! Nalja nad vaesed ei mõistnud ükski. Lihtsalt haiguta, kui loed!“ Ja see ei meeldi vist meile kellelegi, kui meie kohta öeldakse, et meie ei saavat naljast aru ja et meie kirjutis olla kuiv kui puru. Parem siis kirjutame juba nii:

E s m a s p ä e v, 11. n o v. 1935. a.
Uus viiking.

Täna pidasime oma salga koondust. See oli tänavu juba kuues. Poisid olid kõik koos, ainult Ants puudus. Kalev oli neilt läbi tulnud ja teadis rääkida, et Ants on pikali voodis. Ta oli eile jõel käinud värsket jääd proovimas ja nüüd kõhib nagu hobune. Saab viimati veel kopsupõletiku.

Täna saime ka uue seltsimehe — Enn Raudlepa. Vahvate viikingite pere kasvab. Ta vaene jäi kohe oma esimesele koondusele 10 min. hiljaks ja oli sellepärast hirmus õnnetu ja arg. Tal on helevalged siledad juuksed ja imelikud suured silmad.

Agatore oli see, kui noorkotka 3. seaduse seletamise juures Jaan seletas, et tema olevat kõige rohkem abi-

valmis. Ta on üle klassi matemaatik ja tegevat iga päev kolepalju head. Kui tunnis oma ülesanded valmis, siis saatvat ta paberitükid kõikidele oma sõpradele ülesannete lahendused kätte. Ja nüüd ei tahtnud ta kuidagi aru saada, kui pealik seletas, et ta teistele just sellega kahju teeb.

Pealik oli tänaseks kuskilt ka uue mängu välja uuristanud. Nimeks oli „Porine tee“ jne. jne.

Tallinna maleva Vabadussõja muuseumi rühma noorkotkad töökoondusel.

Mõni küsib nüüd kindlasti, et mis kasu on sellisest ajalooramatust, kui keegi ei tea, kes on see Ants ja kes on salga-pealik. Meie sõber Naaskel teab küll, et Jaan Rehtla on nüüd juba noortemagister ja nende malevkonna pealik, aga et tema just see matemaatik Jaan ongi, sellest pole tal aimugi, kui ta hoolsustabelit ei viitsi uurima hakata. Samuti ei tunne ta Heinot, Väinot ja teisigi.

Aga sellest saame kergesti üle, kui juba tegevusraamatu algul end lugejaile tutvustame. Nagu mäletate, jäi meil raamatu algul paar lehte tühjaks. Kui meil häid joonistajaid, siis teeme sinna „kunstimuuseumi“, kui pole, siis „pildigalerii“. Teeme seda järgnevalt.

Meie oleme kõik „Viikingite“ salgast. Kirjutame kohe raamatu teisele lehele ilusa pealkirja:

Meie „viikingid“.

(Kui oleme näiteks „Kirvemeeste“ salgast, siis kirjutame muidugi: „Meie kirvemehed“ jne.) Mõni parem joonistaja

„viskab“ selle alla salgapealikust ilusa karikatuuri. Kui aga keegi sellega hakama ei saa, palume salgapealikult väikese pildi ja liimime selle sinna. Pildi kõrvale või alla aga kirjutame:

„Väino

Perekonnanimega: Raamat. Salgapealik. Kõige suurem ülemus viikingite laevas, kelle sõna maksab vasturääkimatagi.“ Võib ju olla ka teisiti, kuid väike iseloomustus ei teeks halba. Võib leida ja kir-

jutada muidki andmeid. Seejärele joonistame või liimime teise poisi pildi ja kirjutame juurde: „Heino, või kirjade järgi Heino Vaher. Tähtsuse poolest teine, s. t. salgapealiku abi.“

Ja nii jätkame, kuni kõik salga poisid on lugejale tuttavaks tehtud. Siin võiks veel head nõu anda: kui joonistatakse poisse, siis joonistame sekretärile sulepeapihku, varahoidjale võtme, mängujuhile palli, matkameistrile gloobuse või teeme pildi, kus ta maakaarti uurib, matkasaa-paid tõrvab või midagi muud sellesarnast. Siis näeb sõber Naaskel juba pildilt, mis ametimeest seal kujuvatakse, enne kui ta seletust jõuab lugedagi.

Kui see rõõmu teeb, võib ju lehekülje „kõrgemate ülemuste“ jaokski jätta. Mahutame sinna kotka, vanakotka ja teisigi, kas või Peavanemani välja. Mõnes salgast on viisakad poisid. Ma olen nende tegevusraamatuid näinud, seal on kõigepealt Peavanema ja teiste kõrgemate juhtide pildid. Oma pere on alles nende järel.

Rahvahääletus on meie saatuse küsimus. Seepärast hääletame poolt!

Nüüd on kindel, et sõber Naaskel leiab kohe raamatu algul mõnegi tuttava ja raamat hakkab teda niivõrd huvitama, et ta ei pane seda enne käest, kui terve raamat kaanest kaaneni läbi loetud.

Meie võiksimme selle raamatu temale aga veel palju huvitavamaks teha, kui meil ainult tahtmist ja püsivust oleks. Käime ju tihti jalutuskäikudel ja ekskursionidel. Seal tehakse fotosid. Liimime need pildid tegevusraamatusse kirjelduse juurde ja sõber Naaskel näeb kohe, kus keegi seisib ja kuidas ta sellal välja nägi.

Koondusel räägitakse vahvast noorkotkast, kes uppaja päästis või lapse põlevast majast välja tõi. Ajalehes või „Kaitse Kodus“ ilmus ta piltki. Lõikame selle sealt välja ja liimime kirjelduse juurde. Kui pilti saadaval pole, siis võime ilusa kirja valmis sepitseda ja elupäästjale saata. Kirjas täname teda ilusa teo eest ja palume meile saata tema pildi. Ega ta vist keela.

Kui fotosid ja pilte käepärast pole, siis näitame sõber Naasklile, et oskame vahvasti joonistada. Kirjutise juurde joonistame pildi, kuidas Vahur telki püstitab või kuidas Kalju päikesekella ehitab. Kui ajalookirjutaja ise sellega just hakkama ei saa, siis palume mõnda teist salga liiget, et see kirjutise juurde pildid joonistaks.

Sagedasti leiate oma üllatuseks ajalehest mõnerealise sõnumi, kus teie rühma või malevkonda kiidetakse või laideatakse. Kui teil juhtub salgas olema mõni spordipoiss, kes maleva võistlustel kohale tuli, siis leiab see oma nime kindlasti lehest. Kui teie salk midagi säärast korda saadab, millest ümbrusele ja ühiskonnale kasu, siis satub säärane ettevõtte kindlasti jällegi ajalehte. Need lood lõikame kõik välja ja liimime oma tegevusraamatusse ühes vastava selgitusega. Nii muutub raamat järjest huvitavamaks.

Lõpuks — ärge suures kirjutamise ja joonistamise hoos unustage uuele tegevusraamatule mõtlemast. Muidu kukub nii välja, et tegevusraamatu viimne lehekülg on käsil, kui järsku kellelegi meelde tuleb, et uut raamatut veel polegi. Hakkate siis imekiiresti uut tegema ja jääte sellegipärast hiljaks. Vahepeal peab paberilehed appi võtma. Pealegi ütleb vana tark rahvasõna: „Pea tehtud — pilla-palla, kaua tehtud — kaunikene!“ Seepärast hakkame uut valmistama juba siis, kui vana alles poole peal on. Käuem teeme, kaunim tuleb!

Uule raamatule pange siis juba järjenumber ka peale: „Tegevusraamat II“. Igal salgal saab pärast neid raamatuid palju ja ilma selleta ei tea lugeja, mis sugusest lugemist alustada.

Kui meie nii rajame oma tegevusraamatu ja järjekindlalt ja armastusega teda täidame, siis pole sõber Naasklil küll muud midagi ütelda, kui lüüa kaks kätt kokku ja imestada: „No olid need vast kanged mehed!“

VÖISTLUSI VALGA MALEVAS.

Pühap. 2. veebruaril võistlesid noorkotkad ping-pongis skautidega, võites viimaseid tagajärjega 4:3. Samal päeval võistles noorkotkaste jääpalli meeskond Valga linna meeskonna — Spordiklubiga. Mängu võitis Spordiklubi tagajärjega 6:5. Poolaeg 3:2 Spordiklubi kasuks.

Laup. 8. veebr. noorkotkad võistlesid võrk- ja korvpallis skautidega. Võrkpallis võitsid noorkotkad skaute 2:1; korvpallis aga skaudid noorkotkaid 31:14. Peale malevate meeskondade võistlesid võrkpallis ka mõlemate eelnimetatud malevate staabi meeskonnad. Võitis noorkotkaste staabi meeskond 2:0.

Ligemal ajal on kavatsusel sõprusvõistlused Pärnu ja Tartu noorkotkastega.

Igale rühmale oma telk!

K. Hintzer.

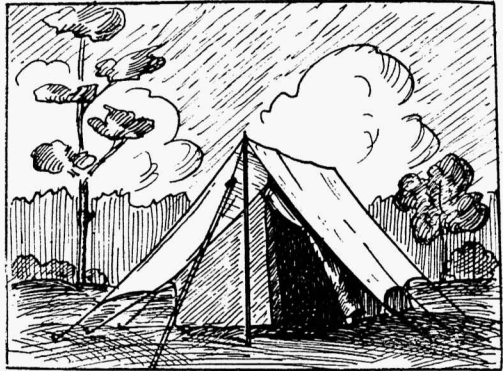
Noorkotka käsiraamatu III andest loeme:

„Laagri hea kordaminek sõltub suuri-
mal määral öisest peavarjust. Jalutuskäi-
gul või lühikeses (öö-päevases) laagris
õõbitakse vajaduse korral — kui telke ei
ole olemas — ka lageda taeva all või pa-
remal juhtumil okstest valmistatud onnis,
kuid pikemaajalises laagris tuleb peavar-
juna kõne alla ainult telk.“

Seega telk osutub laagris paratamatuks
esemeks, ilma milleta läbi ei saa. Igal
suvel aga korraldame laagreid ja iga laagri
eel murrame pead, kuidas telkide küsimu-
sest kergemini üle saada. Kuid ainuke
õige tee on see, et rühmad muretsevad
endile telgid.

Kuidas telkide muretsemise muredest,
meie tagasihoidlikkude majanduslikkude
võimaluste juures üle saada ja neid ise
soetada, selleks allpool mõned näpunäi-
ted.

Kõige otstarbekohasemaks telgi tüü-
biks tuleb pidada majakujulist kahe-
kordse katusega, 10 poisi mahutusega
telki. Vastavalt sellele esitan juuresolevalt
mõõdud ja joonised. Kui kahekordse ka-
tusega telgi muretsemine osutub kulu-
kaks, siis võib ka teise katuse ehitami-
sest loobuda (kuigi pealmist katust on
võimalik veel eralid kasutada, söögilaua,
köögi jne. katteks). Kahekordse katusega
telgi paremus seisneb selles, et ta ei anna
iialgi vihma ega niiskust läbi ja päeval
ei muutu telgialune kuumaks. Pealegi tel-
ki on võimalik ehitada kergemast, õhe-
mast ja odavamast riidest, mille tõttu see
kahekordsest katusest hoolimata ikkagi
poole odavam tuleb kui samasugune vee-
kindlast heast presendist telk. Ka on
kahekordse katusega telgi vastupidavus
kahekordne. Heast purjeriidest valmista-
tud kahekordse katusega telki võib kesk-
mine poiss matkal seljas kaasas kanda,

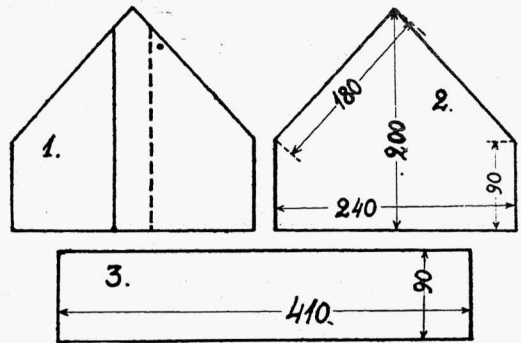
kuid samasugust harilikku presendist
telki ta suudab vaevalt küll 50 meetri kau-
gusele tassida.

Kuna „Noorkotka käsiraamatu“ III an-
des on hästi kirjeldatud telkide ehitamise
viisi, siis piirdun ainult selle osaga, mis
oleks eelmisele täienduseks juurde tuua.

Esijoones asume telgi otste valmista-
misele. Selleks joonistame kriidiga põran-
dale täpse otsa plaani, laotame riide pea-
le, lisame õmbluste jao juurde ja lõikame
välja. Nüüd õmbleme üksikud kangalaiud
kokku. Põrandal oleva joonise järgi saame
ka täpselt kindlaks määrata katuse laiuse
(s. o. alt äärest harjani + räästa alust
10—15 cm + kolmekordse palistuse jaoks
15 cm ja kõik võtta kahekordselt).

On kavatsetud ühe katusega telk, siis
tulevad räästad vähemalt poole võrra
(30 m) laiamad, et telgi külgi küljevihma
eest kaitsta.

Kanga laiud võetakse risti katust ja
nii palju kui telgi pikkus seda nõuab. On
laiud omavahel kokku õmmeldud, las-
takse 5 cm laiused ja kolmekordsest ri-
dest palistused räästapoolsetesse äärtes-
se. Ka on tarvilik see paks palistus, kuhu
puuritakse augud ja vasest õõsid sisse
lüüakse, mitmekordselt läbi õmmelda, mil-
leks peab olema eriti tugev õmblusmasin.

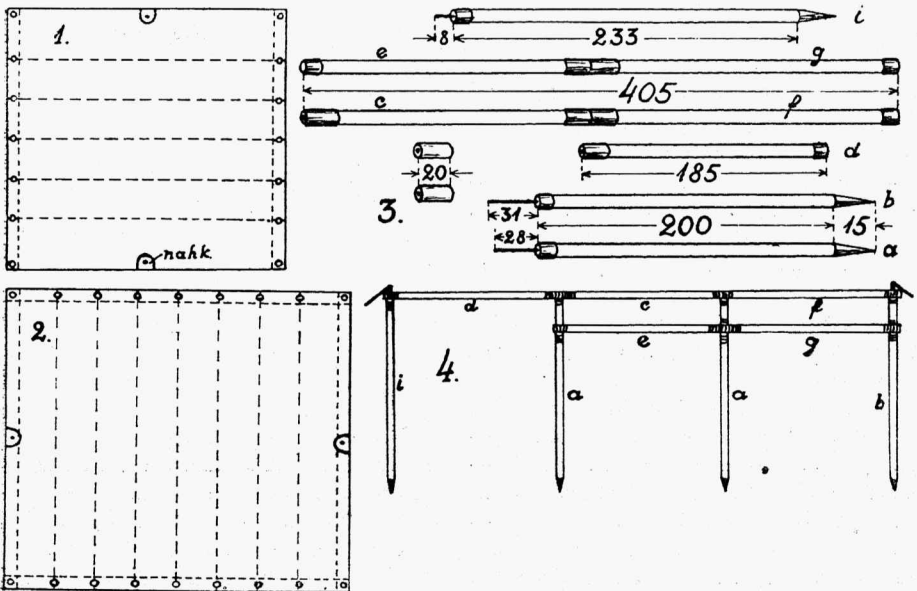

Majakujulise telgi lõikeid:

1. Telgi eeskülg.
2. Telgi tagakülg.
3. Telgi külg.

Nüüd lõikame välja küljeseinad ja ühendame katusega räästa alt kahe õmb-lusega. Kõige raskemaks osutub otsatük-kide ühendamine katuse ja seintega. Al-gul kinnitame nõõpnõelte abil kaks äärt küljeti (mitte pealistikku!) kokku ja õmb-leme läbi (1 cm äärest). Selle järele pöö-rame telgi pahupidi, klopime õmb-luse hästi maha ja õmbleme uuesti, nii et eel-mise õmb-luse ääred jääksid täiesti uue õmb-luse sisse. Kõige viimati palistame

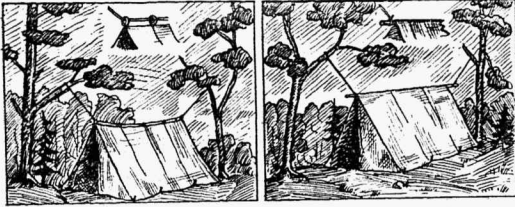
maapoolse ääre. Siia äärde kinnitatakse ka veel nõõr õõsidega, mille läbi maasse pistetakse väikesed vaiad. On tarvilusel metall-vaiad (raud, alumiinium), siis tu-leb palistus vähe laiem teha ja äärde lüüa õugud vaskõõsidega. Ka katuse mõlema-tesse otstesse õmmeldakse nahast lapid ja lüüakse õugud sisse. Nendest aukudest tulevad läbi otspuude raudpulgad. Vii-maste otstest lähevad harja või otsa nõõ-rid.

Joonised 1 ja 2. Kahekordse katusega telgi esimene ja teine katus. Joon. 3. Telgi raamistiku üksikosad. Joon. 4. Telgi raamistik kokkupandult.

Pealmise katuse valmistus on lihtne.

Telgi raamistikku kuulub kuus telgi-puud (lihttelgi juures). Telgipuude ülemised otsad on rõngastatud, alumistes otstes on rauast koonused. Keskmise ja tagumise puude otsas on pikad raudpulgad, mille otsa käivad õõnsad klotsid, mis hoiavad väliskatust kõrgemal.

„Turisti“ tüüpi telke.

Pikki harjapuid, milliseid halb transporteerida, võib poolitada ja siis uuesti ühendada kokkukäivate jatkutorudega (vaata joonisel eg ja cf).

Kõige viimaseks tööks on telgi juures õõsidesse põimida nõõrid ja nõõri otstesse siduda pingutajad. Pingutajate ja vaiade valmistamine on igapähele selge. Isiklikult pooldan ainult raudvaid, kuna nad lähivad kergelt jala survele maasse, ei lõhu maapinda (eriti liivas) ja peavad kaua vastu.

Kahekordse katusega telk mahutusega 8—10 poisile tarvitab materjali: telgiks — 47 m ja katuseks 46 m riidet (71 cm lai), nõõri 65 m, suuri otsavaiu — 2, keskmisi vaiu 18, väikesi vaiu — 18, vaskõõse (suuri) — 32 ja kuus puud raudkaitserõngastega ja raudotstega. On tagumine telgi ots ka lahtikäiv, siis veel väikesi õõse 20—24.

Materjali hinnad Tartus: Riie: (Km. M. Jänes) õlitatud present, 85 cm lai — kr. 2.80 m, harilik present, 71 cm lai — kr. 1.45 m, linaprodukt-present, 71 cm lai — kr. —.95 m, purjeriie, 71 cm lai — kr. 1.25 m, paks pleekimata linariie, 90 cm lai — kr. —.90 m ja keskmine pesuriie 71 cm lai — kr. —.65 m.

Linaprodukt-presendist ja keskmisest pesuriidest telgi valmistamine ei tohiks

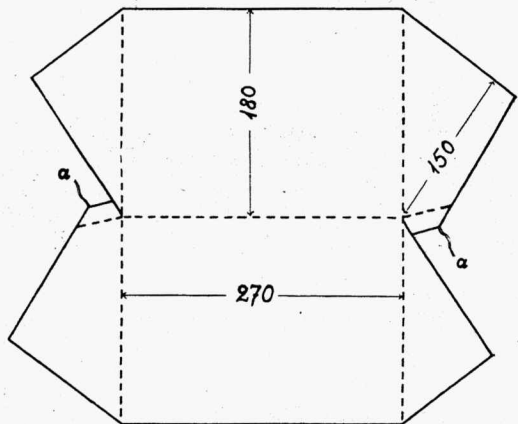
üldse kõne alla tulla, kuna nad oma otsarvet ei täida. Isiklikult pooldan, kui pole võimalik impregneeritud present osta, siis teha telke ainult purjeriidest kr. 1.25 meeter. Pealegi on purjeriie oma kerguse poolest hästi transporteeritav.

Nõõr, keskmises paksuses ja headuses, 5—7 senti meeter. Vaskõõsid: suured — 10 senti; väikesed — 6 senti tükk.

Sepatööd: Raudrõngad puude otstesse kr. —.30 tükk, raud-koonusotsad kr. 1.30 tükk, raud-jätkutorud kr. 1.10 paar, raudvaiad: väikesed kr. —.25 tükk, keskmised kr. —.40 tükk, suured kr. 1.— tükk.

Peale kirjeldatud telgi soovitan veel uut telgitüüpi, millise võiksime nimetada „Turistik“. See telk tuleb väga odav, mahutab hästi, on kergesti kokkupandav ja käsitletav.

Telgi lõiked leiate joonisel. Raamistikku telgil ei ole. Harja külge on kinnitatud rõngad, millest nõõr läbi läheb. Otsarõngaste ümber tuleb harjanõõr lüüa vähemalt kaks korda, et vältida libisemist. Võib ka tarvitada harjapuud, mida koha-

„Turisti“ telgi lõige.

peal metsast võib leida. Ka küljevaiu ega pingutajaid pole tarvis kaasas kanda, neid võib igapähele okstest lõikuda.

Telgi mõõdud: laius 1,90; pikkus 2,70; kõrgus 1,50. Mahutab vabalt magamariistipidi 6 poissi, pikuti 4 poissi. Võttes telgi pikkuseks 1,80, mahutab magamiseks 3—4 poissi.

Noorte-juhüid!

23., 24. ja 25. veebruaril taotakse meie noorte tulevik.

„KOTKA“ talituse kaudu, kel selles asjas on olnud läbirääkimisi ettevõtetelega, on võimalik ühiselt tellida eelpool kirjeldatud telke järgmiste hindadega:

a) Majakujuline telk mahutusega neljale inimesele (kuni 6 poisile) või välihooditega kolmele — kr. 75.— (58.—).

b) Sama telk nagu a, kuid kahekordse kaugele etteulatuva katusega. Eriti sobiv staabi telgiks. Teist katust võib kasutada ka eriotstarbeiks — kr. 120.— (90.—).

c) Telk a, kuid kaheksale inimesele (kuni 10 poisile) — kr. 92.— (65.—).

d) Telk b, kuid kaheksale inimesele (kuni 10 poisile) — kr. 150.— (110.—).

Väikene „Turist“ 4 poisile — kr. 27.50.

Suur „Turist“ 6 poisile — kr. 35.—.

Seejuures kõik telgid on kergest veekindlast purjeriidedest, hinnaga kr. 1.25 meeter, puuraamistikuga (välja arvatud „Turist“) ja raudvaiadega. Sulgudes märgitud hinnad on mõeldud telkide kohta pleekimata linasest riidest, hinnaga kr. —.90 meeter. Ka on selliste telkide juures võimalik väikene kõikumus mõõttudes, mis tingitud riide laisusest.

Noorkotkaste üksused, kes soovivad telke tellida, teatagu sellest „KOTKA“ talitusele hiljemalt 15. aprilliks k. a. Ühtlasi tuleb tellimise juures tasuda pool hinda.

Lõkkevestlus.

Laulev kotkas.

Arvi Rahula.

Poisid! Oleme palju kuulnud kotkast, võimsast ja julgelt linnust, kes teeb kõrgeid lende mägede piiril ja pilvede pardal. Kotkas on ühtlasi sümboliks meie organisatsioonile, sest ka meie tahame kasvada julgeiks ja tugevaiks nagu lindude kuningas kotkas.

Kas olete näinud kotkast? Muidugi vastate mulle enamikus — ei! Harvult teie hulgast on olnud juhust imetleda selle suure linnu topist kuskil muuseumis, kuid ükski vist teist pole näinud, kuidas see suur ja võimas lind tüürleb üleval sinitaevas. Kuulnud muidugi olete temast palju. Olete kuulnud ka seda, et see tore kõveranokaline ja teravasilmne lindude kuningas armastab rohkem vaikida kui häällitseda. Ja laulda — laulda ei oska kotkas üldse.

Siiski kord vanasti elas kotkas, kes omas imelikul kombel lauluvõimet ja keda see pärast hüüti Laulvaks Kotkaks.

Sellest on palju, palju aastaid möödunud, kui ida poolt tuli lennates ja endale elamispaika otsides üksik kotkas. Ta oli juba palju lennanud, tundis väsimust tiivus ja silmadki olid tuhmunud, kuid ikkagi veel ta ei leidnud meelepärast kodupaika. Lennul möödusid temast ühetoonilised lagedad metsadeta väljad, mis küll loksasid viljast, kuid mis ometi ei kõlvanud kodupaigaks kõrgelennulisele kotkale. Ja nii lendas üksik kotkas ikka edasi. Lootuski kippus kaduma, et jõuab kord soovitud sihile.

Siiski ühel kaunil ja selgel päeval Kotkas nägi enda ees midagi, mis pani kiiremini tuksuma ta julgelt kotkasüdame: ta nägi kõrgeid ja kauneid metsi, kumeraid mäekupleid ja nende vahel sinendavaid ning helkivaid järvekesi. Madalamale laskudes ta märkas veel sinist merd, musta mullapinda ja valges õierüüs kasvavaid puid. Ja meres — seal lebasid

kaunid saared nagu kollased ja rohelised vesiroosi lehed. Kõik see avatles ja kutsus. Kotkas tõmbas ligi keha oma võimsad suured tiivad ja laskus noolekiirusel alla.

Ta maandus kõrgeima tamme latva, kust võis heita pilku uuele kodule. Kotkas nägi enda all maad lainetavas kirjus õierüüs, nägi kõrgeid ja uhkeid puud oma latvu taeva poole tõstmas ja tuulega juttu vestmas. Nägi, kuidas vahuga kroonitud lained rannale veeresid.

Kaunilt sillerdasid linnud ja siristasid ritsikad. Kotkas tundis kõigest ilust rõõmu rinda pakatavat ja soojust südamesse tungivat. Ja kui õõbik alustas laksutamist, siis kotkaski ei suutnud enam vaikida. Ta unustas, et kotkas pole loodud laululinnuks, ja avas esmakordselt lauluks oma konksus noka. Sündis ime — kotkas laulis. Ta laulis heast meelest, laulis looduse ilust ja pakitsevast rinnast — laulis võimsalt, julgelt ja kõlavalt.

Kotka võimas hääl kostis kaugele. Kogu loodus kuulas teda. Kotkas aina laulis. Laulis päevad, kuud ja aastasajad. Ta laulust kosus ja kasvas kogu maa, mis jäi nüüd Kotka valitseda. Elased rõõmsalt Kotkas ja ta alamad.

Ent ühel õhtul hämaras Kotkas nägi läänest lähenevat suurt kondorit. Läheneja kõverdas viisakaks teretuseks kaela ja silmitses uudistavalt ümbritsevat kaunist ning rikast maad.

Kotkas märkas, kuidas ahnelt keerlesid ta suured silmad. Peagi kadus külaline jälle läände, kuid kotka rinda jäi imelik kartus.

See polnud ka põhjusetu, sest kondor saabus uuesti, aga sootuks uueilmeliselt. Ta pilk kõneles ähvardusest. Üleolevalt oma suuri kõveraid tiibu vibutades ta tõstis kurjustavalt häält. Valides parima paiga oma pesaasemeks nõudis kondor osa kõigest, mida kasvatas maa või andis meri.

Lõid kihama siis kõik, kes elasis met-sas ja jões. Kotkas tungis taplusse, mil-lest kajasid metsad ja mäed. Ei suutnud Kotkas vastu panna kondori terasnokale ja raudküüntele, mis muutsid haavadest

kirjaks ta keha. Raskes võitluses rauges Kotka jõud. Kondor sidus ahelaisse ta jalad ja surus pea vastu musta mulda.

Selliselt lamas kotkas aastasajad ja vaikis. Loodus kurtis ja leinas. Ajuti kotkas tõusis ja püüdis purustada ahelaid, kuid need olid selleks liialt tugevad.

Siis ühel päeval märkas vangistatud kotkas lindu lähenemas. See oli hirmuäratav kull. Ta omas kaks pead, millel säras uhke kroon. Ja kui see imelik lind nägi Kotkast enda ees kõidikuks, siis tõmbas ta tema kõidikud veelgi pingumale. Ei unustanud kull isegi nokka ja tiibu kokku nõõrimast.

Kuid kondor, silmates vaenlast, tungis talle kallale. Algas äge võitlus, mis näis lõppevat kulli kaotusega. Hädas kull lootis abi kotkalt ja vabastas ta kõidikuist.

Kuid kull eksis. Kotkas, kuigi vintsutatuna ja vaevatuna, kuid uuesti vabana, tormas kallale enda orjastajaile. Jagades hoope mõlemaile, ta peksis nad kodunt minema.

Laulev Kotkas oli jälle vaba. Samuti jälle vaba ta kaunis maa säravate jõgedega ja mühavate metsadega!

Küll püüdsid võidetud vastased veel kord Kotkast orjastada, kuid pidid uuesti taanduma. Kotkast ei suutnud nad enam võita.

Ka meiegi noorkotkad tahame olla Laulva Kotka taolised. Tahame sooritada kõrgeid lende pilvede piirile ja valvata maad, millist piirab sinine meri. Maad, mille must mullapind annab maitsvaid palasid meie lauale. See maa on väärt, et võidelda vahvate kotkastena ta vabaduse eest!

HERMESE KUJU TALLINNA.

„Alati Valmis“ võistluse rändauhind Hermese kuju, mis seni asus Tartus Treffneri gümnaasiumis, viidi üle Tallinna. Tallinnas valmistatakse kujust miniatuurid, millised lähevad iga maleva parimale üksusele „Alati Valmis“ võitluses. Miniatuurkuju võib rühm ka jäädavalt endale võita.

Looduse Kuldraamatu

I, II, III, IV ja V sarja 65 raamatust pakuvad noorkotkastele eriti huvitavat lugemismaterjali järgmised teosed:

V. Helling: Bombay pärlipüüdja. — H. Dominik: John Workman I ja II osa. S. Wörishöffer: Looduseuurijate laev I ja II osa. — M. Twain: Huckleberry Finni seiklused. — K. Vilkuna: Tapani Löfvingi seiklused. — H. A. Vachell: Koolivennad. — S. Hedin: Seiklused Tiibetis. — S. Brödy: Egeri vahvad õppurid. — R. Kipling: Julged merimehed. — K. May: Winnetou. — Winnetou jälgedes. — Winnetou surm. — W. Scott: Talisman. — R. Haggard: Madalmaade vabadusvõitlus. — R. Baumbach: Pettekuld. — J. Fabricius: Kippar Bontekoe laevapoisid I ja II osa. — Jules Verne: Tsaari kuller. — Lõuna-Aafrika savannides. — K. Hänninen: Laane kuningas. — V. Räkosi: Noored kangelased. — Sir E. Shackleton: Teekond Lõunanaabale. — Z. Möricz: Jutt vagurast poisist. — Santeri Ivalo: Viiburi plahvatus. — T. C. Bridges: Kadunud saar. — E. Bulwer-Lytton: Pompeji viimsed päevad I ja II osa. — Franz Treller: Gautšo poeg. — G. Pöldmaa: Mikroobide jahil. — F. Marryat: Mitšman Easy. — G. Farkas: Käärivad hinged.

Iga raamat maksab brošeeritult Kr. 2.50 kuni Kr. 3.—

Pika põua järel värsket õhku nii ohtralt!

Küll on meil kaua kõneldud noorsooraamatute tarvidusest ja kui palju aega on see võtnud, enne kui mõttest on tegudeni jõutud.

Need üksikud raamatud, mis vahete-vahel kunagi on ilmunud, tulid süsteemita ja kadusid kõige muu seas, ilma et oleks võidudki kõnelda noorsookirjandusest. Nüüd on teda aga olemas, nüüd võib nendega end varustada iga kool ja iga perekond, kes tahab rõhku panna tõesti heale kirjandusele.

Hea noorsookirjanduse tundemärgiks on, et ta õieti ei olegi noorsookirjandus, et ta on loetav ja vägagi loetav noorele kui ka vanale. Ainult et igaüks sealt seda ammutab, mis teda huvitab ja köidab.

K. A. HINDREY.

„Kuldraamatu“ valiku on „Loodus“ teinud tõesti õnneliku käega, sest kõik nimestikku võetud autorid ja nende teosed kuuluvad maailmakirjanduse parimate hulka ega paku huvi mitte üksnes noorsoole, vaid paeluvad ka täiskasvanute huvi. Mõnigi neist teostest aitab tiivistada lootust paremale tulevikule ja karastab tahtejõudu raskuste võitmiseks ja ülevate eesmärkide taotlemiseks, andes sisemist hoogu püsivaks ja sitkeks ülesehitavaks tööks.

M. PUKITS

Tartu linnaraamatukogu juhataja.

„Kuldraamat“ on saanud meie noortele otseki kalliskivide laekaks. Neist lehekülgedest särab heledais värves elurõõm, tahtejulgus, mehelik kindlus ja naiselik õrnus. Need raamatud on kui soojendav kolle, mille juures on hea viibida.

A. TÜRNER

Tartu linna koolivalitsuse
asjaajaja.

Noorte Kotkaste juhtide nõupidamine.

Tallinnas, 25. jaanuaril 1936. a.

N. K. Peastaabi korraldusel toimus Tallinnas möödunud kuu lõpul juhtide koosolek, millest võtsid osa Peastaabi, malevastaapide ja Keskvänematekogu liikmed ning malevate instruktorigid. Koosolijate arv ulatus 75-ni.

Koosoleku avas peavanema abi prof. A. Piip, kes tõi tervitusi peavanemalt ja avaldas headmeelt, et juhte on kogunenud nii suurel arvul.

Kaitseliidu ülemalt tõi tervitusi K. L. Peastaabi ülem kol. J. Maide. Ühtlasi kol. J. Maide tänas kõiki juhte tehtud töö eest.

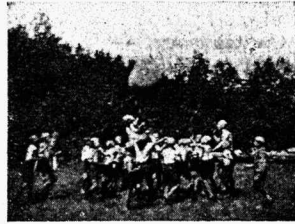
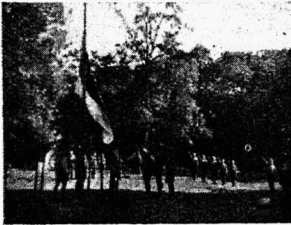
Järgnevalt N. K. Peastaabi ülem noortemagister J. Tedersoo esitas ülevaate

Käesoleva aasta lõpul toimub N. K. Põhimääruste muutmine, milline töökaavas juba 1933. a. alates. Seoses põhimääruste muutmisega võib oodata pisemaid muudatusi noorkotkaste järgukatsetes.

Noorte töö hõlbustamiseks tuleb asuda kodude loomisele. Sellised noorkotkaste kodud oleksid suviti kasustatavad matkakodudena.

Tihe kontakt tuleb luua noorte juhtide ja poiste vanemate vahel, sest lastevanemad on huvitatud üksuste tööst. See on paljudes kohtades juba teostunudki kohalikkude noorkotkaste ja kodutütarde sõprade seltside näol.

Pikemalt peatus nmag. J. Tedersoo

Pilte Tallinna maleva laagritest möödunud suvel.

Noorte Kotkaste organisatsiooni viie-aastasest tegevusest. Esitatud andmeil Noorte Kotkaste organisatsioon on näidanud pidevat kasvu liikmeskonna arvus ja süvenemist sisemises töös. Viimaste andmete alusel kuulub organisatsiooni 12 000 noort ja 1117 juhti. Teotsevatest üksustest asuvad 75% maal, 25% linnades ja alevites.

Tuleviku kavatsuste all N. K. Peastaabi ülem märkis ära esijoones organisatsiooni liikmete arvu kavakindlat suurendamist, sest mida rohkem noori suudame kaasa tõmmata noorkotkalikule tööle, seda suuremad on organisatsiooni töö tulemused. Tuleb leida tööalasi, mis huvitaksid 15–17 a. vanuseid poisse, et nad püsiksid kauemini organisatsioonis.

Noorte Kotkaste 1935./36. a. tegevuskava juures. (Tegevuskava avaldatud „Kotkas“ nr. 1.)

Järgnesid elavad sõnavõetud koosolijailt. Tervitustelegrammid saadeti N. K. Auvanemale Riigivanem K. Pätsile ja N. K. Peavanemale kindral J. Laidonerile.

LENNUKIMUDELITE VALMISTAMISE KURSUS VALGAS.

Valga maleva korraldusel toimunud lennukimudelite valmistamise kursusest, mida juhatas Õhu- ja Gaasikaitse Liidu instruktor B. Maalberg, võttis osa ligi 40 noorkotkast. Kursus lõppes pühapäeval 2. veebruaril. Kursuslaste omavalmistatud lennukimudelite lennu demonratsiooniga kaitseliidu maleva saalis.

KODUTÜTARDE VANEMATE KESK- KOGU OLI KOOS.

Pühapäeval 16. veebruaril s. a. peeti Tallinnas kodutütarde vanemate keskkogu koosolek. Koos olid: Naiskodukaitse esinaine pr. M. Raamot, kodutütarde peavanem prl. S. Pruuden ja kõik kodutütarde ringkondade vanemad.

Koosoleku algul peavanem prl. S. Pruuden andis lühikese ülevaate möödunud tegevusest ja tuleviku kavatsustest. Tuleviku kavatsustest omab peatähtsust sise-elu korraldamine. Kõige suuremat rõhku pannakse juhtkonna väljakujundamisele,

Elva kodutütred lähevad matkale. Paremalt esimene Tartu-
maa ringkonna vanem
L. Rand.

sest töö edukus oleneb juhtkonnast. Noortelt nõutakse, et organisatsiooni põhimõtted, kui ka seal omandatud teadmised ja oskused leiaksid rakendust tegelikus elus.

Organisatsiooni järjekindla suurenemise tõttu kavatakse tööle rakendada viis instruktorit, kusjuures instruktori tegevuspiirkonnas moodustaksid kolm ringkonda.

Ligemate kavatsustena on ette nähtud juhtide õppepäevad, mis korraldatakse koos naiskodukaitse suvapäevadega peale koolitöö lõppu Narvas.

Koosolekul võeti vastu kodutütarde hoolsusmärgi annetamise kord, noortemagistri ja erikatsete kavad.

Vahetati veel mõtteid kodutütarde laagrite korraldamise alal. Kuna varemalt kodutütarde juhtkond suhtus skeptiliselt vabas looduses telkides peetavatele laagritele, siis nüüd kogemuste põhjal on hakatud ka seda võimalikuks pidama.

SAAREMAA MALEVAS ASUTAMISEL ÕPPE- JA MERIRÜHMAD.

Maleva staabi juures on loomisel õpperühm, kuhu koondatakse peamiselt linnas kooliskäivad vanemad maapoised, kes hiljem kohtadel saaksid kasulikult rakendada õpperühmas kogutud teadmisi ja oskusi noorte juhtimise alal.

Kuua saarlaste elu ja tegevus on tihedasti seotud merega, tahetakse lähemal ajal kutsuda ellu mitmel pool noorkotkaste merirühmad, kus poisid juba aegsasti tutvuksid merimeestele vajalike oskustega ja õpiksid neid praktiliselt rakendama.

TARTU MALEVA KORRALDAB KURSUSI.

Möödunud semestril algasid Tartu malevas jiu-jitsu kursused ülikooli võimlemisõpetaja A. Kalamehe juhatusel, millest osavõtjaid oli 47 noorkotkast, kellest suurem osa sooritasid kursuse lõpul käsitsivõitleja erikatse.

4. ja 5. veebruaril korraldati lennukimudelite valmistamise kursus instruktor B. Maalbergi juhatusel. Kursusele valmistati ligi sada lennukimudelit.

Peale selle töötab malevas alaliselt juhtide kursus kahes grupis (nooremad ja vanemad juhid) maleva instr. kotka-juht E. Tõldsepa juhatusel. Kursuse kavas on juhtide väljaõpe ja tähtsamate erialade läbivõtmine nagu: pioneer, signalist, laagrikorraldaja, madrus, pühakirjatundja jne.

Meie kohus on oma rahva tuleviku põhjanevais küsimusis otsustavalt kaasa kõnelda.

KALEVI MALEVKOND 5-AASTANE.

Tallinna noorkotkaste Kalevi malevkond pühitses 15. veebruaril k. a. 5. aastapäeva. Malevkonna koosseisu kuuluvad 222 noort ühes juhtidega. Malevkonnas töötab ka merirühm, mille kasutada mootor- ja purjepaati. Malevkonna staapi kuuluvad: malevkonna vanemana kapten B. Abrams, pealik ltn. E. Kumari, abipealik ltn. Mihkelson, propagandapealik P. Teller, õppepealik ltn. Lõmmikson, lippur Sepa ja signalist Hoffart.

„ALATI VALMIS“ JA RAAMATUKOGUDE VÕISTLUSTE TULEMUSED SELGUSID.

„Alati Valmis“ võistluse hindamise andmetel osutus parimaks noorkotkaste üksuseks Sakalamaa / Viljandi „Välgu“ rühm, kes saavutas 613 punkti 700 võimalikust.

Malevatest on punktide arvuga esikohal Võru malev, omandades üle 15.540 punkti.

Raamatukogude võistlustel tulid esikohtadele linna ning alevirühmadest: Valga malev „Kulli“ rühm 1120 p.; maarühmadest: Võru maleva Valgjärve rühm 641 p.

Isikliku raamatukogu võistlusil tulid kalt tööd.

esikohtadele: noorhaugaste klassis: Võru maleva Pugola perest pp. Kalju Sokk 337 p., noorkotkaste nooremas klassis: Saaremaa Kuressaare 1. rühmast pk. Ants Mikk 1474 p. ja vanemas klassis: Saaremaa / Kuressaare 2. rühmast pk. Rein Neggo 1370 punktiga.

Malevatest tuli parimaks üksuste vahelisel võistlusel Pärnu malev 2046 punktiga.

SAAREMAA KODUTÜTRED JA NOORKOTKAD VALMISTUVAD AVALIKERES ESINEMISIKS.

Eeloleva Vabariigi aastapäeva puhul korraldataval Kaitseliidu maleva traditsioonilisel aastapäeva-peol Kuressaares kannavad noorkotkad ette pikema 5-pildilise näidendi „Vanahaugas jutustab“. Tähen-datud näidendi on koostanud keegi N. K. Saaremaa maleva staabi liikmeid ja ta kujutab episoodi koolipoiste tegevusest Vabadussõjas.

Suurema lavastusena on Kuressaare noorkotkastel ja kodutütardel praegu ettevalmistusel kodutütarde peavanema prl. S. Pruudeni 3-vaatuslik näidend „Isamaa auks“. Selle kaunis raske lavastuse väärikaks esiletoomiseks teevad noored innu-

Väljaandja: N. K. Peastaap. Vastutav toimetaja: G. Reial.

Toimetuse nõukogu: kol.-ltn. P. Asmus, prof. E. Ein, rektor J. Köpp, koolinõunik J. Lang, dir. V. Neggo, prof. A. Piip ja kol. A. Traksmaa.

Toimetuse: H. Treial (peatoimetaja), noortemagistrid V. Hiir (tegevtoimetaja), R. Lahi, K. Liping, A. Ohaka ja E. Taks.

Toimetuse-talitus: Tartus, Promenaadi 2, tuba 16, tel. 9-60.

Tellimishind: aastas Kr. 1.20, 6 k. — Kr. 0.70, 3 k. — Kr. 0.40. Üksiknumber 15 senti.

Ajakiri ilmub 12 korda aastas.

